

Naši fabrikanti in obertniki so v občni London-ski razstavi zmago dobili čez vse druge fabrike srednje Europe — ali bojevati se bojo imeli še dolgo časa zoper krive misli domačih.

Ogri so bili prvi, ki so se krepko na noge postavili le za svoje domače blago, in čeravno je bila ta njih misel takrat zlo zasmehovana, in je gotovo prenapeta bila, ako so mislili vsacimu ne-ogerskimu blagu mahoma vrata zapreti, je vunder časti vredna o tem, da so pokazali, da je treba svoje domače po vrednosti ceniti.

Poprimimo se te slavne misli vsi narodi au-strianskiga cesarstva združeni, ki smo telo ene države, in postavimo se v bran krivim mislim: da le ptuje je dobro in lepo — in zatèrli bomo nar večiga sovražnika naše domače obertnije, — ta bo potem veči zaupanje sama do sebe dobila, bo lahko svoje blago prodajala in zraven tega veselo in serčno posnemala, kar bo morebiti na ptujim boljšiga vi-dila; — pripušeno ptuje blago ji potem ne bo v nobeno škodo več, ker bo znala ravno taciga ali še boljšiga izdelovati, in tako bo cvetela od dné do dné bolj domača obertnija in po nji kmetijstvo, ki ste si kakor hči in mati.

Kmetijske skušnje.

(*Suho meso, slanino, klobase itd. červov ob-varovati*) ni boljšiga pomočka, kakor ga v suh presejan bukov pepel položiti. V ta namen se na dno kake skrinje, ki pa mora na suhim in zračnim kraji biti, potrese pepela, na kteriga se meso, sla-nina ali klobase položé; na nje se potrese spet pe-pela; na tega pride druga lega mesa itd., na to se potrese spet pepela, in tako naprej, da je skri-nja polna. Vse se pa mora dobro s pepelam po-tresti, da ne more noben merčes jajčk v meso za-leči. Ko se tako spravljeno meso, slanina ali klo-base vpotrebujejo se s suho ali mokro kartačo vu-nanja plesnina okertači, ktera pa dobriga okusa clò nič ne pokvari. Na to vižo ostane vsa mast v mesu, in še čez celo leto se ohrani mastno in dobro brez červov. Kdor pa hoče popolnoma čedno meso imeti, naj ga zavije v popir, preden ga v pepel dene.

(*Kdaj je nar boljši čas gojzdní les podirati ali sekati?*) Večina gojzdnarjev misli, da nar boljši čas za to delo je takrat, kadar je drevésni sok nar bolj pri miru ali kader ga je nar manj v njih; navadni čas les sekati je tedaj od mesca ok-tobra do konca sušca. Gojzdnár Duhamel pa je več skušinj napravil, iz kterih se je prepričal, da imenovani jesenski in zimski čas ni nikakor tisti, v kterim ima gojzдно drevje zares nar manj soka, in da tudi drug čas sekani les je bil dober. „Vse se mora dobro prevdariti“ — pravi imenovani bi-stroumni mož — „tega pa se je deržati, kar go-tove skušnje učé; te pa so učile, da ima drevje pozimi ravno toliko soka v sebi, kot poleti, in da se le spomladi in v gorki letini les hitreje osuši“. Po njegovih obilnih in gotovih skušnjah se da poleti sekani les veliko boljše ohraniti od taciga, ki je pozimi sekan bil; scer pa je les poletne in zimske seke edine moči in gibčnosti, in gotovo je, da terpež in vrednost za rabo lesa se ne ravná po času, v kterim je bil sekan. (Agronom. Zeit.)

Zadovoljni kmet.

Nekiga kmeta je prašal mestjan, kako tako zado-voljno in srečno živi. On pravi:

Družino dobro jez imám,
Imé je hlapcam: *Delajsam*,
In *Zgodejstat* in *Poznospat*.
Za dekle hoče kdo prašat':
Te *Redovnost* so s *Čednostjo*
Poterpežljivost s *Pridnostjo*.
In *Pamet* gré voznik z menój
In *Um* je vedni hišnik moj.
Točajka je in kuharica
Pa *Zeja* mi in *Lakota*.
Dvé hišni ste mi še v posést:
Molitev je in *Dobravést*,
Te mene ziblujete lepó,
Dokler zaspím zvečer sladkó.

P. H.

Národske starice.

Dragi prijatelj!

Lani sim Ti v „Novicah“ marsiktero slovensko starico povedal, in ker mi pišeš, da bi tudi letos med novicami rad kakošno starico svoje domovine bral, Ti iz serca rad postrežem v kratkih listkih, ker zgodovino svoje domovine poznati se spodobi vsacemu človeku, ako noče biti ptujic v svojem rojstnem kraju.

Ko sim Ti že marsikaj o nekdanjih gornjoilirskih reči govoril, pride na versto, da Ti svojo misel povem, kdaj da je začela gornja Ilirija slovenska biti. To se je zgodilo tičas, ko se je bilo začelo za Krajnsko imé Krajna; tičas, ko je Sava dobila imé od suti, in Drava od dreti, Mura pa od mur. Neka prav-lica pravi, da imate Sava in Drava od tod imé, ker jo je bila Sava hitro skoz Krajnsko vsula ali vlila, Drava pa je bila zato huda ter je začela jezno po Koroškem dreti. Tiste čase je bila gornja Ilirija slovenska postala, ko je bila Tmava dobila imé od tmè, Kèrka od kèrk; — tiste čase ko so bili Cir-kniškemu jezeru začeli reči: jezero pri Logu (*Lacus Lugeus*); — tičas ko so se bile začela mesta in naseljbine Rupa, Logatec, Metulje, Celje, Ptuj, Norea ali Norje.

Ta imena so pa tako stara kot najstarša zgodo-vina teh krajev. Slavenstvu ptuj narod bi gotovo ne bil tem krajem slavenskih imén dajal. Zgodovina nam kaže, da se je bilo tod naselilo slavensko ljudstvo He-neti ali Veneti, po tem ko je bila v letu 1209 pred Kristusam Troja razdjana. Najpred, to je, 1209 let pred Kr. so bili Heneti prišli na Veneško. Misliti si je, da so se bili v kacih sto letih tako na Veneškem v Italii namnožili, da so nekteri izmed njih začeli da-lje na okoljne kraje misliti, bodi si že zavolj kmetijstva, ali zavolj paš, ali zavolj lova, ali zavolj rud; tudi jim pri velicih praznotah ni bilo sila na kupi živeti. Zlasti sta jim morje in terd svet priložno pot na izhodnjo stran Jaderskega morja kazala. Pri enej meri so se okoli leta 1100 pred Kr. nekteri Veneti na Krajnsko, v Istro, na Štajarsko in Koroško bili začeli razpo-seljovati. To so bili tisti časi, ko je v Atinah kra-ljeval Koder, ko so Ljudi bili gospodje na belem in sredozemskem morji, ko je na Judovskem kraljeval Saul.

Ko pravim, da so Slavenski Vendi okoli leta 1100 pred Kr. na zdanje Slovensko prišli, s tem ne rečem, da bi se ne bil noben ptuj narod pozneje k Slo-vencam preselil. To je lahko mogoče bilo. Kaj taciga se je utegnilo zgoditi pozneje ob preseljevanji narodov, kteri so šli večidel, kodar jim je stara rimska cesta od Ptujega na Italiansko kazala. Ob teh časih se vé da so se mogli tod domači od ceste na gornje in doljne kraje v hoste in hribe vmikovati in kaka leta bolj na skrivnem živeti, da jim niso ptujci, zmed kte-rih so bili nekteri posebno neusmiljeni, preveč škode delali. Tudi pred ptujimi vojsknimi četami je bilo včasih treba od ceste ali od kaciga mesta več ur delječ se